

Isabel-Clara Simó: “Serem un país normal, i normal ve de norma, amb normes i lleis pròpies”

written by Mercè Feliu | 23 de febrer de 2017

Isabel-Clara Simó (Alcoi, 1943) Escriptora, periodista i política. Degana des del 2016 de la Institució de les Lletres Catalanes. Guardonada en múltiples ocasions, el darrer guardó, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2017.

Premi d'Honor de les Lletres Catalanes d'enguany, reconeixement a una trajectòria cultural i de país, què en destacaries?

Primer la meva sorpresa, perquè la veritat no em sentia estimada per aquest país. Faré un aclariment, però. Estimada pels lectors, sí, que també és una trampa, perquè el lector que et diu que n'ets d'estupenda, és el lector que li has agradat, però el lector que no li has agradat no et diu res, i aleshores la meva percepció és, si que t'estimen els lectors!

Per tant, a aquest nivell sí que m'he sentit còmode i bé, però el mandarinet cultural de Barcelona no m'ha volgut mai. “L'escriptora de dones, és per dones”. Fins que el premi m'ha servit perquè alguns pensessin, “potser ha escrit alguna cosa de valor?” i més d'un m'ha dit, “saps que t'he llegit per primera vegada? I que m'ha agradat, i no és el que em pensava?”. Tinc una mica d'ofici després de tants anys, per tant, no sé si valen o no valen les meves novel·les, el que sí que sé és que hi ha ofici. Ara m'he sentit estimada, admesa. I el fet de ser valenciana i dona que sempre havia sigut un “handicap” es veu que ha sigut molt a favor meu aquesta vegada i afegit al de ser vella, perquè si no ets vell no te'l donen,

eh? (*riu*). En fi, una satisfacció immensa. És el Nobel català, oi?

Algun projecte o llibre en marxa ara mateix?

He passat un any esgarrifós perquè a nivell personal ho he passat horrorosament mal i m'he quedat bloquejada. Aleshores, ho intento, ho intento i tinc una novel·la pensada, però no em veig amb cor. I ara, tot de sobre, la Gemma Pasqual, m'encarrega un llibre juvenil, ai!, si el tinc pensat, ai que bé!, i en això estic treballant. I m'ha servit per desencallar-me. Per tant sé que quan acabi la juvenil començaré la novel·la.

I alguna novel·la que relati el que està passant ara mateix a Catalunya, que són moltes coses?

No, no hi crec en això. La literatura no ha de ser un element propagandístic per això tenim l'assaig, l'assaig tant com vulguem. Jo crec que la literatura no ha de ser una eina feminista, ni una eina independentista, no ha de tenir un valor utilitari, ha de tenir un valor artístic, vull dir, que ha de fer pensar i ha de voler dir, com una obra d'art, com una pintura o com una simfonia, en aquest sentit ho dic, eh!, perquè molta gent se'm pot tirar a sobre per la frase que he dit que la literatura no ha de ser útil. La literatura s'ha de sentir orgullosa de ser útil quan ho és, és a dir, en una malaltia, en un viatge llarg, en un moment d'angoixa, en un moment que vols anar a l'Argentina i la teva novel·la passa a l'Argentina. L'Espriu deia "el que jo voldria és que els meus versos us fessin companyia". Però hem de tenir present que la literatura és alguna cosa més que un entreteniment o una eina de convenciment. Tot i que els meus lectors em diuen, deixa't estar de romanços, si rasques una mica hi ha la feminista i la independentista, clar.

Quina valoració en fas del judici per les votacions del 9N?

És un fet grotesc des del punt de vista polític i des del punt de vista judicial, i escandalós si ho compares en delictes reals i greus. Saps què passa? Aquesta trampa que han fet de

donar poder executiu al tribunal constitucional és espantosa, barrabassada jurídica i moral, no hi ha dret, i el que més em rebenta és que fan servir la paraula desobediència. Diuen que hem desobeït, a veure, parlem-ne, què vol dir desobeir? Jo no sóc un súbdit, jo sóc un ciutadà, tinc uns drets i una llibertat!, què vol dir desobeir? Pots dir ha desacatat un tribunal, pots dir no ha seguit les directrius que marcava un jutge, però desobeir? Com si tingués quatre anys? Que és el papa que em ve a renyar? És una burla, jo no sóc súbdit, el poder sobirà rau en el poble, això fins i tot ho diu la sagrada constitució.

Tornarem a votar i tornarem a vèncer?

No ho sé, tinc alguns dubtes. Crec que l'estat espanyol té unes eines impressionants, sobretot propagandístiques, i em baso en la següent observació: te'n recordes del famós transvasament de l'Ebre? Quan el "ministro" Cañete, el de "ésto se hará por cojones", amb en Camps governant al País Valencià, jo estic un dia en un spa d'Alacant, i estic en la cabina vestint-me i hi havia dues o tres dones més xerrant, i una deia, "ústed ha visto estos catalanes", i jo vaig parar la orella, cada dia els hi passaven un espot per televisió, amb la desembocadura de l'Ebre, amb molta aigua, el que no explicaven és que l'aigua és sense oxigen, amb sal, plena de terra, inaprofitable, "mira lo que les sobra, y no nos dan a nosotros para nuestra agricultura", i no era per a l'agricultura, que era pels camps de golf, i jo amagada i pensant, el poder que té l'estat, el poder que té l'estat.

Avui en dia, afortunadament, tenim els mòbils, i unes xarxes que si les sabem usar hi guanyem un espai de llibertat que fins ara era inassolible, perquè fas córrer una cosa i la fas córrer per tot arreu. El cas de Rita Barberà és claríssim, que després morís és una altra història, ja ho tenia "medio apañadito" quan van començar les xarxes a bramar i coses d'aquestes. Jo veig molts lladres d'altíssima envergadura que no els ha passat res, que són impunes, d'altres sí; diuen que

al Correa li cauran no sé pas quants anys, m'agradaria veure-ho.

Però el que vull dir, és que el poder del poder és molt fort, tot i que jo sóc de les que dic que cadascú al menjador de casa seva sap pensar, però tot i això si sents per tot arreu el mateix, la teoria de la mimesi, arriba un moment que et poden fer dubtar. Tenen moltes eines i sobretot econòmiques, tenen l'aixeta.

I el referèndum?

Això ho farem, sense cap mena de dubte. El resultat ja veurem, però hem entrat en un camí que hem de guanyar per força, no tenim retrocés. Perquè no hi ha alternativa.

Recordeu la sentència del tribunal constitucional a l'estatut? Era tan insultant, tan iniqua, et juro que deia el següent: "siendo como sois inferiores jurídicamente no podéis determinar si el dinero que pagáis a España lo distribuye como quiere y vuestra opinión no cuenta para nada" i com això 800 paginets. Allò de "ahora van a saber quién manda aquí", i és clar, van despertar l'esperit independentista. En Joan Fuster sempre deia, "som uns tres mil a tot arreu, el que passa que com anem a tots els actes sempre ho trobem ple", perquè anàvem a València a Mallorca, on fos, però ara no som tres mil. És més, veus gent que no ho hauries dit mai, de la "beautiful people" i tot això que s'han passat a l'independentisme, i jo encantada.

Ha visitat el museu Fuster que s'acaba d'inaugurar?

El museu Fuster és casa d'ell, durant uns anys han estat arreglant els papers que hi tenia, i tot això, jo no ho he vist encara però estic segura que haurà quedat una meravella, servirà, com en vida d'ell perquè fem el pelegrinatge. El pelegrinatge era a can Fuster, pels valencians i pels catalans del nord. I ara igual amb aquesta inauguració tornarem a fer això, tornar a l'esperit fusterià que era irònic, sardònic, escèptic, racional i que deia: "menys banderes, menys himnes i

menys visques, treballau per la independència, no ho aboqueu tot a la manifestació, creeu la independència”, i en això hi estic totalment d’acord al 100%, tot i que m’encanten les manifestacions, eh!, perquè escalfen el cor, però no n’hi ha prou.

Com t’imagines l’àmbit cultural en una Catalunya independent?

Jo no vull fer-me ara les il·lusions, la fe del carboner que diuen, que tan bon punt siguem independents, serem lliures, feliços, fantàstics; tindrem governs que potser no ens agradaran, ens continuarem manifestant per d’altres coses, és a dir, serem un país normal, hi haurà pluralitat, hi haurà baralles; ara bé, com que els diners nostres es quedaran aquí tindrem més recursos, i si tenim més recursos, amb la imaginació que ha demostrat aquest poble, òbviament farem més coses, en investigació estem en primera línia, i en moltes coses estem en primera línia. Per tant, jo crec que el futur és bastant llamíner, però no pensem que és el paradís perdut. Serem un país normal, i normal ve de norma, amb normes i lleis pròpies, amb pluralitat d’opinions, perquè a Catalunya no hi sobra ningú, mira no sobra ni Ciutadans (*i riu*).